

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 211. — ŠTEV. 211.

NEW YORK, MONDAY, SEPTEMBER 10, 1934. — PONEDELJEK, 10. SEPTEMBRA 1934

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

NAD STO MRTVIH PRI KATASTROFI NA MORJU

POŽARA NA "MORO CASTLE" NI BILO MOGOČE OMEJITI; SILNA PANIKA MED POTNIKI

Poročila o številu mrtvih si nasprotujejo. — Dosti izletnikov je poskakalo preko krova. — Kako je nastal požar se zaenkrat še ni moglo natančno dognati. — Kapitana je pred izbruhom katastrofe zadela srčna kap. — Na krovu je bilo nad petsto potnikov.

Na parniku "Morro Castle", ki je last Ward parobrodne črte, je izbruhnil v soboto zjutraj požar. Parnik je plul iz Havane proti New Yorku in ko je došel skoro v neposredno bližino obali države New Jersey, se je završila katastrofa. Na krovu je bilo 588 izletnikov.

Prejšnji večer se je vršil na parniku ples. Vse je bilo razigrano in dobre volje. Okoli polnoči so se podali potniki k počitku, in luči na krovih so ugasnile. Pihal je severovzhodni veter.

Zaspani potniki so pritekli iz kabin, mornarji so begali po hodnikih, ki so se bolj in bolj polnili z dimom.

Brezžični telegrafist je začel oddajati klice na pomoč: SOS. . . SOS. . . "Morro Castle" je v plamenih.

Parnik se je nahajal skoro na istem mestu kot je pred letom uničil vihar mornariški vodljivi balon "Akron".

Kaj se je zgodilo? Ali bo sploh mogoče kdaj pojasniti izvor požara? Nekateri pravijo, da je nastal ogenj v knjižnici, drugi pa zopet zatrjujejo, da je udarila v parnik strela.

Dejstvo je le, da je bil parnik po par minutah podooben gorečemu pecku.

Obrežne straže, mornariške postaje in parniki, ki so dobili poročilo, so pripravili rešilne čolne.

Par minut kasneje je dospelo brezžično poročilo: "Ogenj je došel že do prostora, v katerem je brezžični aparat." Potem pa nič več.

S kakšno silno naglico se je širil ogenj, je razvidno iz dejstva, da ga sploh niso skušali pogasiti. Klicu: — K rešilnim čolnom! — so se mogli potniki le deloma odzvati.

Ker so bili glavni hodniki v plamenih in polni dima, ni mnogim nič drugega kazalo kakor poskakati iz kabin skozi okno v morje. Vsled dežja se dim ni mogel dvigniti, kar je reševanje še bolj oteževalo.

Prava ironija usode je bila, da se je v rešilnih čolnih, ki so dospeli do obale države New Jersey, nahajalo le 85 oseb in med njimi 81 članov posadke.

Mnogo oseb si je opasalo rešilne pasove in skočilo v morje. Nekaterim se je po sedemurnem boju z valovi posrečilo dospeti na obal.

Nesrečnemu parniku je poveljeval prvi častnik W. F. Warms, ker je kapitana Roberta Willmota prejšnji večer zadela srčna kap.

Ko so dospeli prvi parniki na pomoč, se je še vedno nahajalo na krovu dosti potnikov. Parnik "City of Savannah" je rešil šestdeset oseb.

Na krovu so se odigravali strašni prizori. Nekateri potniki so si dajali pogum s tem, da so peli in skakali po krovu. Drugi so neprestano kričali na pomoč, dasi je bilo le malo izgleda za rešitev.

Ward parobrodna družba je izdala sledeče poročilo: — 390 potnikov se je rešilo; mrtvih oziroma pogrešanih je 163.

Iz nekega drugega vira se poroča, da se je rešilo 427 potnikov, do so dobili 111 trupel in da jih 15 pogrešajo.

Ker stavkajo na Kubi pristaniški delavci so se pojavile govorice, da je požar posledica sabotaže.

Uvedena bo seveda najstrožja preiskava, pa je dvomljivo, če bo mogla kaj natančnega dognati.

Kriza v tekstilni stavki se bliža višku

LIGA NARODOV V ZADREGAH

Pogoj Rusije za vstop je sedež v svetu Lige. — Poljska se poteguje za to mesto.

Ženeva, Švica, 9. septembra. — Poljsko stališče glede kandidature Rusije za sedež v svetu Lige narodov je spravi- lo Ligo v veliko zadrego. Zna- no je, da hoče Poljska v Ligi imeti isto moč, ki jo imajo se- daj samo Anglija, Francija in Italija. Vsled te kandidature Rusije, katero podpira Franci- ja in vsled francosko-ruskega načrta za Vzhodni Locarno je stopila Poljska v opozicijo.

Poljski zunanji minister Jo- seph Beck je povedal Liginemu svetu, da se že vrše tozadevna pogajanja med poljsko in ru- sko vlado.

Poluradna "Gazeta Polska" pravi, da je Poljska že napra- vila potrebne korake za vzhod- no evropski mir in da odkla- nja vsako zunanje vmešava- nje.

Druga zapreka za vstop Ru- sije v Ligo je bila Argentina. Ligin uradniki so naznanili, da je Argentina, ki je naspro- ta Rusiji, v ponedeljek izjavi- la, da pri tem ne bo glasovala.

Japonski in nemški "opazo- valci" z velikim zanimanjem zasledujejo razvoj položaja. Nekateri delegati so mnenja, da bo sedanji položaj v Ligi mogoče zblížal Nemčijo in Ja- ponsko.

Japonci so prepričani, da bo Rusija, ko enkrat postane čla- nica Lige narodov, skušala na zasedanju Lige razpravljati o položaju na Daljnem Istoku.

VERSKA VOJNA SE PRIPRAVLJA V ABESINIJ

Boji se, da bodo Abisinci pričeli versko vojno. — Abisinija kaže vojno razpoloženje.

Rim, Italija, 9. septembra. — Governerja dveh italijanskih provinc v Afriki sta se vrnila na svoja mesta, ko je italijan- ska vlada oznanila, da se boji napada na te dve koloniji.

Nek visoki kolonijalni urad- nik je rekel, da pošilja Italija vojaštvo in municijo v Somali- land in Eritrejo, ki obe mejita na Abesinijo. Governerja bo- sta ojačila svojo vojsko z mo- dernim orožjem, aeroplani, tan- ki in poljskimi topovi.

Znano je, da je abisinska ka- valerija najboljša vojaška sila na svetu. Konjenica šteje 150 tisoč mož in med njimi je že štiri mesece opazovati veliko živahnost, iz česar je mogoče sklepati, da se Abisinija pri- pravljaja na sveto vojno.

Mussolini se je nenadoma vr- nil iz južnovzhodne Italije ter je poklical na konferenco vse vojaške častnike. Vsled tega hoče Mussolini poslati v kolo-

OTON UPA NA VRNITEV

Otonu je žal, da ne more biti udeležen pri vojaški paradi. — Čas ni daleč, ko bo mogel govoriti s častniki.

Dunaj, Avstrija, 9. septem- bra. — Pretendent na avstrij- ski cesarski prestol, nadvojvo- da Oton upa, da se bo v krat- kem vrnil na Dunaj. To svoje upanje izraža v svojem pismu na častnike starega cesarstva.

V svojem pismu na častni- ke izraža svoje obžalovanje, da ne more biti navzoč pri voja- ški paradi v nedeljo. In dalje pravi:

— Toda upam, da ni več da- leč dan, ko vam bom mogel, mož proti možu, povedati, ko- likega pomena so za mene sta- ri častniki.

To pismo je zopet oživilo de- lovanje, da je kanceler Schus- chnigg, ki je odločen monarhist, sklenil, da postavi na avstrij- ski prestol Otona navzlic na- sprotnu Male antante, ki je že splošno vedno zatrjevala, da vrnitev Habsburžanov na avstrijski prestol pomeni voj- no.

Dunaj, Avstrija, 9. septem- bra. — Po načrtu podkanceler- ja princa Starhemberga skupno s častniki heimwehra je mogoče v treh urah poslati v boj 50,000 dobro oboroženih vojakov.

Dunaj, Avstrija, 9. septem- bra. — Veliko razburjenje je zavladalo po mestu, ko je po- noči nekdo ustrelil v zid Star- hembergovih palače. Poznejša preiskava je dognala, da se je nekemu heimwehru po nepre- vidnosti sprožila puška, ko jo je naslonil na steno.

OBILNA ZADNJA VEČERJA

Sing Sing, N. Y., 7. septem- bra. — Alphonse Brengard, star 29 let, bivši državni tru- per, je umrl na električnem stolu zaradi umora svojega to- variša, policijskega častnika Jacka Kennedyja, ki ga je za- lotil pri ropu.

Naročil si je velikansko zad- njo večerjo: 12 oranž, 12 bre- skov, 10 paketov cigaret, 12 ci- gar, velik steak, zmečkan krompir, čebulo, grah, zeleno solato, pineapple pie in kavo.

Ko je pisal jedilni list, je re- kel: "Grem na dolgo pot in ta- ko moram imeti prej malo ve- selja".

nije v Afriki zadostno število vojaštva, ki bo moglo braniti dežele proti vsakemu sovra- žnemu napadu.

Abisinci, ki so katoličani, se trdno držijo svetega pisma ter hočejo pričeti sveto vojno proti kakim evropskim državi, da dobi- jo zopet večjo slavo za Salomo- nov kraljevi prestol, kajti abe- sinski cesar se smatra za pra- vega potomca židovskega kra- lja Salomona.

VOJAŠKA ZVEZA PROTI NEMČIJI

Francosko - italija n s k a zveza je odvisna od Ma- le antante. — Enakost mornarice obeh držav.

Rim, Italija, 9. septembra. Francija in Italija sta sklenili sporazum, po katerem postavi- ta proti Nemčiji 1,500,000 vo- jakov, ako bi nemška vlada storila kak napaden korak.

Sporazum, h kateremu pa mora pristopiti tudi Mala an- tanta (Čehoslovaška, Jugosla- vija in Romunska), kakor to zahteva Francija, vsebuje vo- jaško in politično sodelovanje.

Francija in Italija sta se tu- di sporazumeli glede vojne mornarice v Sredozemskem morju. Italija je ves čas po- vojni zahtevala enako moč svo- je mornarice s francosko, če- mur pa se je Francija upirala. S tem sporazumom je bil sedaj ta spor poravnal.

Obe vladi pa zanikujeta, da sta podpisali kak tak spora- zum, vendar pa je iz zanesljivi- vih virov znano, da je ta spo- razum gotova stvar.

Francija in Italija sta se zblížali vsled dogodkov v Av- striji in Nemčiji. Hitler ni dr- žal svoje Mussoliniju dane ob- ljube, v času nazijske vstaje v Avstriji, vsled česar se je Mus- solini približal Franciji. Na- men Francije in Italije je ob- dati Nemčijo z močnim voja- škim obročem, da se s tem zago- tovi mir v Evropi.

Ta sporazum bo postal ob- vezen, kadar proti koncu tega meseca francoski zunanji mi- nister Barthou obišče Musso- linija v Rimu.

S tem sporazumom bo poli- tični položaj Evrope popolno- ma izpremenjen. Francija in Italija skupno z Malo antanto bosta mogli nastopiti proti vsaki evropski državi, ki bi skušala kaliti mir.

VOJAŠKA PARADA V BEOGRADU

Beograd, Jugoslavija, 8. sep- tembra. — Ob priliki 11. rojst- nega dne prestolonaslednika princa Petra je bila v Beogra- du velika vojaška parada, pri kateri je bil navzoč tudi ro- munski ministrski predsednik Jurij Tatarescu.

Parada je pokazala moč ju- goslovanske vojske, moderno orožje in moderno opremo. Po splošnem mnenju je s tem ho- tela Jugoslavija pokazati svo- jo moč proti Italiji, ki je po- stavila močno armado ob av- strijski meji tekom nazijske vstaje.

Prestolonaslednik je obha- jal svoj rojstni dan na Bledu.

VSTOP RUSIJE V LIGO

Ženeva, Švica, 7. septembra. Zadnja zapreka za vstop Ru- sije v Ligo narodov je bila od- stranjena ko je Argentina na- znanila, da ne bo glasovala proti Rusiji.

MAGNATI NOČEJO UGODITI GLAVNI ZAHTEVI STRAJKARJEV

WASHINGTON, D. C., 9. septembra. — V stavki tekstilnih delavcev se bliža odločilna ura. Nihče ne ve, kaj bo: mir ali vojna? Uravnava ali preizkušnja? Jutri zvečer ob šestih poteče ultima- tum strokovne organizacije. V ultimatu je rečeno, da morajo tekstilni baroni zapreti vse tovarne, pre- dno se začno kakoršnakoli pogajanja.

Že sedaj je jasno, da tekstil- ni baroni ne bodo ugodili tej zahtevi. Strajk se bo torej na- daljeval.

Garman, ki je načelnik stav- kovnega odseka, je rekel, da so zahteve delavcev pravične in poštene. Delavci bi se zadovo- ljili z odločitvijo predsedniko- vega priekovalnega odbora, če bi tudi dodajalci isto storili.

Obe stranki priznavata, da se bližajo resni trenutki. De- lavci že dvainsedemdeset ur napovedujejo, da bo ponedeljek dan preizkušnje. Tekstilni ba- roni bodo odprli svoje tovarne ter najeli toliko stavkokazov, kolikor jih bodo pač mogli dobiti. Če bo treba, bodo stav- kokaze zaščitili s strojnimi pu- škami.

Na te pretnje odgovarjajo strajkarji, da se bo strajk raz- širil tudi na sorodne industri- je. V par dneh bo baje zastra- kalo 85,000 izdelovalcev noga- vic.

Priekovalni odbor, ki ga je imenoval predsednik Roose- velt, je brzojavno naprosil za- stopnika delodajalcev, Georgea A. Sloana, naj pride v Wash- ington in naj pove, kakšno sta- lišče bo zavzel napram zahtevi strajkarjev, da morajo biti vse tekstilne tovarne zaprte.

Sloan se pa ni hotel odzvati vabilu.

MRS. PINCHOT BO KANDIDATINJA

Harrisburg, Pa., 8. septem- bra. — Iz governerske palače je prišla vest, da bo Mrs. Cor- nelia Bryce Pinchot v kratkem naznanila svojo kandidaturo za governerja.

GOS VSTAVILA AEROPLAN

Mineola, L. I., 8. septembra. Divja gos in policijski aero- plan sta se srečala v zraku nad jezerom Ronkonkoma. Gos, ki se je zaletela naravnost v pro- peler, je bila ubita, aeroplan pa, ki je bil na poletu v Pro- vidence, R. I., se je vrnil do- mov.

PREGANJANJE ŠOKA

Mexico Mehika, 7. septem- bra. — Zvezno sodišče je iz- dalo zaporno povelje proti na- škofu Pascualu Diazu, ker je opravil cerkveno opravilo iz- ven katedrale. Za ta prestopek določa mehiška postava \$140 kazni ali pa 15 dni zapore.

POLITIČNE SKRBI OGRSKE

Boji se sestanka Beneša z Mussolinijem. — Mus- solini b o predruščil stališče glede premem- be meja.

Budimpešta, Ogrska, 9. sep- tembra. — Vest, da bo čehoslo- vaški zunanji minister Beneš obiskal Mussolinija, je vznemi- rila Ogrsko, ker se boji, da bo "morala plačati ceno", ker je Beneš izjavil, da se iz Rima ne bo vrnil praznih rok.

Prvič po sklenitvi italijan- sko-ogrske zveze je pričelo ma- džarsko časopisje kazati neka- ko bojazen, da ne bo ustreže- no njeni zahtevi, da se preme- ne državne meje, katere je do- ločila trianonska pogodba. Po njenem mnenju je tudi naj- manjša izprememba v italijan- ski politiki velik udarec za ita- lijansko-ogrsko prijateljstvo.

Uradna Ogrska domneva, da je nenadna prememba italijan- ske politike posledica čehoslo- vaških intrig, ki imajo namen ločiti Budimpešto od Rima, ker je dr. Beneš obljubil Mussoli- niju, da se bo Mala antanta pridružila italijanskemu sred- nejevropskemu načrtu pod po- gojem, da Italija preneha po- pirati Ogrsko v njenih zahte- vah po premembi meja in bo nasprotovala obnovitvi avstrij- ske monarhije pod habsbur- škim žezlom.

Vladni krogi pa upajo, da dr. Beneš ne bo mogel izpolni- ti teh obljub, zlasti ne, kolik- or prideta pri tem v poštev Jugoslavija in Romunska, in da bo Mussolini rajši stal pri Ogrski, ki je zadnjih sedem let kazala iskreno prijateljstvo do Italije.

Ko je ob času nazijske vsta- je v Avstriji Italija poslala na avstrijsko mejo svoje vojaštvo, je ogrsko uradno časopisje jav- no zavzelo stališče za nazije in zlasti uradni list Pester Lloyd je obstojal sedanjo avstrijsko vlado.

Ogrska se boji, da bo Italija popolnoma opustila svoje sta- lišče glede premembe trianons- ke pogodbe, vsled česar za Ogrsko ni druge poti, kot zve- zati se z Nemčijo, ker s to zve- zo upa dobiti saj nekaj izgub- ljenegega ozemlja.

Advertise in
"Glas Naroda"

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Small Building, President
L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

One Year in Advance	\$1.00	For New York for one year	\$1.00
For one year	\$1.00	For one year	\$1.00
For one year	\$1.00	For one year	\$1.00
For one year	\$1.00	For one year	\$1.00

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement

"Glas Naroda" ishaia vsaki dan izvenem nedelj in praznikov.

Drugi dan podpla in osebno se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališke naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

PRISILJEVANJE

Združene države so priseljencem svoje meje skoro neprodušno zaprle. Le redki so tisti, ki se jim posreči dospeti v "obljubljeno" deželo.

Toda Združene države niso edine, ki se branijo priseljencev.

Danska je dobila nedavno poseben zakon, ki zelo omejuje izseljevanje. Celo ljudje, ki ne mislijo na izselitev, temveč samo na potovanje po morju, morajo imeti posebno dovoljenje izseljeniškega urada.

V Franciji so izdali naredbo, da morajo vsi tujci, ki zaprosijo za legitimacije industrijskih ali poljedelskih delavcev, priložiti drugim dokumentom še zdravniško izpričevalo na posebnem formularju.

Romunska vlada je izdala zaščitni zakon, po katerem morajo romunska podjetja zaposlovati najmanj 80 odstotkov Romanov.

Pa tudi v Aziji in Afriki razmere niso boljše. Potovanje v Palestino je vedno težje in z vsakim dnem narasča število onih, ki jih zaradi nezakonite priselitve izeno.

V Južnoafriško Unijo se smejo naseliti samo oni ljudje, ki imajo dovolj denarja, da lahko kupijo ali najamejo farmo.

Belgijsko mandatno ozemlje v Afriki zahteva od izseljenca zdravniško izpričevalo in najmanj 50,000 frankov premoženja.

V Braziliji so še kraji, kjer se lahko naselijo tujci. Poljska se pogaja, da bi dobila dva milijona hektarjev zemlje v Parani, kjer bi se naselili Poljaki.

Na delu so pa že sile, da preprečijo ta načrt. Izseljenici, ki se hočejo naseliti v Braziliji, morajo več let delati pri kakšnem kolonistu, da se navadijo dela.

Tudi v Avstraliji ni položaj ugoden. Tujec, ki se hoče priseliti tja, mora znati angleško in mora imeti precejšnjo vsoto denarja.

Iz tega kratkega pregleda je razvidno, da se vse dežele branijo priseljencev, ker nimajo dovolj kruha niti za svoje lastne državljane.

Iz Slovenije.

Slika iz žaloigre slovenskega kmet.

Iz Ljubljane poročajo 25. avgusta:

Danes smo govorili s kmetom, ki je pripeljal voz krompirja v Ljubljano in zanj stržil kakšnih 250 Din. Prišel je daleč iz okolice Žužemberka. Takole nam je pravil:

— Letos s krompirjem ne bo bogve kaj prida. Kazalo je dobro, postalo pa je slabše, kakor pa če bi imeli sušo. Stara je resnica, da suša več pride, kakor pa mokrota. Krompir je začel gniti že v zemlji. Saj na nižjih njivah ob večjem dežju stoji voda po dan in še več dolgo. Sedaj ga kopljejo bolj zgodaj, čeprav še ni mesec september, ko je pravi čas, da se koplje krompir. Velike težave so že z odhramom in mnogo ga moramo stran pometati. Tako sem ga s noči naložil na voz in odpeljal proti Ljubljani. Krompir bi prav za prav potreboval tudi sam doma. Skoro bi se mi bolj splačalo, ko bi zredil nekaj prašičev več, in tudi za družino ga mora nekaj ostati, ko dandanes drugega ni za kmetu, najmanj še špecerjskega blaga, ki je silno draga. Toda fant mi leži v bolnišnici in zanj moram plačati pristojbine, ker ne dobim ubožnega spričevala. Vso noč, ko sem peljal take krompir v Ljubljano, je bilo name. Poglejte, niti kosčka obleke ni na meni, ki ne bi bil premočen skoz in skoz! Kaj naj počnem? Fant se je prehladil, sedaj pa sem prehlajen še sam in se kar bojim, da tudi sam zbolim. Odkod naj potem vzamem denar, če zase za bolnišnico? Davkarija me tudi prijemlje in ako ne bi imel plačati za fanta v bolnišnici, bi nemara s temle krompirjem plačal nekaj na davkariji. Zima je pred vratmi in pogledite moje skorjke, kakšni so, vsi strgani. Kje naj dobim druge? In šele družina je skoraj brez obleke in obutve. Otroci bodo morali pa tudi v šolo. Mojim sosedom ni nič boljše, čeprav imajo še večje grunte kakor jaz. Iz naše vasi je vedno kakšen fant študiral v Ljubljani, zadnja leta pa ne more noben gospodar še tako brihtnega sina dati v šolo. Višje šole dandanes niso za kmečke sinove, so le še samo za mestne.

To, kar z muko s 16 urnim delom na dan pridelamo, se tega z največjo težavo skoro ne spravimo v denar. Ne vem, kaj bi počel danes, kar se je zgodilo nekaterim drugim, ki so tudi pripeljali razno blago od daleč v mesto, pa ga niso mogli spraviti v denar. Bili so pa skoraj vi tako premočeni kakor jaz. Ako so drugi stanovi dandanes tepeni enkrat ali dvakrat, je kmet desetkrat.

Smrt borovniškega knjižničarja.

Iz Borovnice pišejo: 27. avgusta ob 1. zjutraj je zatisnil oči po vsej okolici znani trafikant Anton Lebez. Pokojnik je težko bolehal že celih 15 let, kljub temu pa je še prav do zadnjega tedna z vedno žilim duhom v svojem lokalni strelgel gostom in opravljal posle knjižničarja Obrtnega društva v Borovnici. Izvršil je ogromno delo, ko je s skromnimi sredstvi Obrtnega društva iz nič ustvaril krasno knjižnico, kakršno premore le redkokateri podeželski kraj, zlasti še tako majhen, kakor je Borovnica.

Gantarjev morilec oddan na Studenec.

Vrhnanom in mnogim Barjanom je še v živem spominu tragična smrt 66-letnega čevljarja in malega posestnika Jakoba Gantarja, ki je bil 5. maja po noči na svojem malem domu zaklan, pa mu je morilec odpeljal samo moško kolo. Umor so odkrili že drugo jutro, a kmalu je bil izsleden morilec v osebi mizarskega vajenca Rudolfa Meseca, ki se je učil pri mojstru Petkovsku na Drenovem griču. Mesec je sam tudi priznal, da je iz maščevanja lani 2-krat zažgal hlev svojemu gospodarju ter je Petkovšek trpel precejšnjo škodo. Mesec se je znal tako potuhiniti, da ni nikdar nanj letel sum požiga. Tudi usodno nedeljo se je pozneje potuhnjeno pripeljal na Gantarjev dom v Sijno gorico, pa poizvedoval, kako je kaj z Gantarjem.

Sodna psihijatra sta ga daljša opazovala ter naposled izjavila, da Mesec za zločin umora in požiga ni kazensko odgovoren, češ da je moralčen psihopat, neuračunljiv in zato, kazensko za zločine odgovoren. Pred tremi sodniki je bila obravnava, ki je bila v smislu določil kazenskega zakona samo formalnega značaja, ker so sodniki sklepali o tem, ali naj se odda Rudolf Mesec v varovalni zavod. Rudolf Mesec je tudi nekoliko zaostal človek. Pred sodniki je bil apatičen in dajal na vsa vprašanja kratke odgovore, zanj prav značilne. Predsednik: "Kaj je vam v glavo padlo, da ste umorili starčka?" "Nič!" je bil odgovor. "Zakaj ste ga?" "Samo zaradi kolesa". "Nič drugega?" "Nič". "Stari Gantar je vam dal kavo in kruh". "Da". "Ali vas ni bilo strah in gro-

"GLAS NARODA"
zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

za?" "Nič. Kar sem naredil, sem naredil". "Zakaj ste ukrali kolo?" "Da bi se okrog vozil". Pri obravnavi navzočini oče: "To je bilo nekaj stranskega! Gospodje sodniki, prosim milost!"

In bilo je sklenjeno, da bo iz sodnih zaporov Rudolf Mesec prepeljan pod varstvo varovalnega zavoda na Studenec.

Zagonetna družinska tragedija.

Na občinski cesti iz Cvetkovec v Gorico se je 26. avgusta odigrala krvava družinska tragedija. Z gasilske veselice se je vračalo domov več udeležencev, med njimi tudi zakonca Alojzija in Jožefa Firbas. Alojzija Firbasova se je s svojo svakinjo vozila na kmečkem vozu, njen mož Jožef pa se je za njimi vozil s kolesom. Naenkrat pa je odjeknil revolverski strel in Alojzija je padla mrtva z voza, njena svakinja pa je od strahu omedlela.

O strašnem dogodku so takoj obvestili orožnike, ki so Jožefa Firbaso zaslišali. Mož je izpovedal, da je bil v gozdu, skozi katerega so se vozili, že večkrat napaden in da je zaradi tega nosil samokres. Ko pa so prišli iz gozda, se je s kolesom zadel ob kamen, pri čemur se mu je nenadoma sprožil samokres in je strel po nesreči zadel ženo. Na travniku pred gozdom je bil tedaj pastir Jožef Kovačič, ki je izpovedal, da je opazil Firbaso tik ob gozdu ter da je nenadoma čul strel.

Sodna komisija je izvršila obdukcijo in je ugotovila, da je nesrečni ženi strel prebil lobanjo v bližini levih senc. Kroglja je predrila glavo in je niso več našli. Ugotovili so tudi, da bi bila vsaka zdravniška pomoč zaman.

Smrtna žrtev divjastva na Kumu.

Podpreglednik finančne stráže Anton Kovačič iz Radeč, ki je 25. avgusta vršil službo na Kumu ter je bil od fantov napaden, je v ljubljanski bolnišnici podlegel poškodbam. Pokojnik je bil star 38 let. Že od nekdanje je na Kumu na Jernejevo vse živo. Pridejo

različni ljudje, kakor je to pač od žegnanih navada. Letos je bilo na Kumu še posebno živahno. Že 25. avgusta so prihajali ljudje iz raznih krajev. V mraku so v gostilni peli in plesali, v noč pa so postajali vedno bolj bojevit. Ves večer so padale zbadljivke proti orožništvu, čeprav sta orožnika, kaplarja Kodrič in Gregorič iz Zagorja, zelo pomirjevalno vplivala na fante.

V gostilni je bil ta večer tudi podpreglednik finančne kontrole Anton Kovačič iz Radeč, ki je vršil ta dan težko in odgovorno kontrolno službo na Kumu. Na Jernejevo namreč prihajajo na Kum razni krošnjariji z alkoholnimi-pijačami in ima nadzorni organ dosti skrbi in opravka. Tone Kovačič je bil ves večer miren, niti malo se ni vtilkal v prepir in zbadljivke. Ko so se fante v gostilni še vedno pripravili, je bil Tone Kovačič zunaj pred gostilno, kjer je mirno sedel. Okrog pol 2. zjutraj pa je bil napaden in je dobil osem zbadljivcev z nožem. Orožniki so med navzočimi fanti v gostilni dva takoj aretirali. Slučajno je bil na Kumu neki zdravnik iz Zagreba, ki je ranjenca za silo obvezal, nato pa so ga preselili skozi Dobovec na trboveljsko postajo. Z jutranjim vlakom so ga odpravili v ljubljansko bolnišnico, kjer pa je žal tudi vsa pomoč ostala zaman.

V temi se je ubil.

Usodno naključje je terjalo življenje mladega Alojzija Kotnika, uslužbenega pri trdnici Kovač v Starem trgu. V noči med 20. in 21. avgusta je hotel pogledati h konjem, kjer nekaj ni bilo v redu. Ko je hotel stopiti na stopnice, ki vodijo v hlev iz senjaka, kjer je spal, je zgrešil v temi stopnico ter padel z glavo naprej na cementni tlak.

Kljub takojšnji pomoči od strani domačinov in zdravnikov dr. Mejača je nesrečnej v jutranjih urah preminil, ker mu je počela lobanja in je dobil hude možganske poškodbe. Pokojnik je bil doma iz vasi Dane.

Cena
DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA
Angleško-slovensko Berilo
ENGLISH SLOVENE READER
STANE SAMO
\$2
Naročite ga pri —
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

Peter Zgaga

SLOVO.

Kaj naglo je napočila ura slovesa. Kakor že vselej, ko sem bil v krajih gorenjega dela države New York, sem tudi to pot odnesel s seboj lepe spomine.

Prenočišče je bilo v dveh krajih pripravljeno zame: pri Masletovih in pri Furlanovih. Mrs. Jennie Furlan ima krasno urejeno farmo precej visoko nad naselbino, odkoder ne se pogled daleč po dolini. Stanovanjska hiša in gospodarska poslopja so moderno urejena. Naprava za pasteuriziranje mleka je bolj uzorna in tehnično bolj dovršena kot jo predpisuje postava.

Pred par leti je Mrs. Furlan umrla mož. Ostala je sama s petimi nedoraslimi otroci. To je bil strašen udarec. Toda ni obupala. S trdnjo voljo in vztrajnostjo si je ustvarila eno najlepših domačij v tankakajšnji okolici.

Pri Masletovih je moj drugi dom, če ga smem tako imenovati. O postrežljivosti domače gospodnje in močnatosti gospodarja bi bilo brezpotrebno izgovarjati besede, ker je znana slehernemu, kdo si je poiskal zavetja v gostoljubni Masletovi hiši. In kdor si je poiskal tam zavetja, še vsak ga je našel. Masletovim in Furlanovim iskrena hvala za vse.

Z menoj je bil moj prijatelj Valentin Vavpotič, starosta newyorških Slovencev.

Ko sva se vračala proti Fly Creeku, mi je rekel odkritosrečno in pošteno:

— Včasih mi je že presedalo, ker toliko pišem o Little Falls, Samo poldrugi dan sem bil tam in sem prišel do zaključka, da ne pišem dovolj. Če bi jih stokrat bolj hvalil kot jih hvališ, bi jih pohvalil stokrat preveč.

Žal, da so mi ušli idrijski žilokrofi. Mrs. Hudales je imela sicer najboljšo voljo, toda kostrunovega mesa v nedeljo ni bilo mogoče dobiti. Žilokrof brez bakalice iz kostrunovega mesa je kakor da bi kruh s kruhom mazal. "Baje pa andrdukrat, al nje".

V zadnjih letih je pobrala smrt dve stari korenini: Leskovarja in Luko Susmana. Susman je bil že pri devetdesetih letih. Oba sta služila pri avstrijski mornarici in sta se z veseljem in s ponosom spominjala svojih službenih let. Toda prišla je ura in dano je bilo zadnje povelje. Treba se je bilo podati na brezkončno vožnjo po oceanu večnosti.

Zdaj je tam menda najstarejši Frank Rožanc-Martinez. Navzlic sedemdesetim letom ima še vedno orlovsko oko in mirno roko.

— Meni se pa še nikamor ne mudi — je rekel in če bi ga zverjal slišala, bi vztrepetala ob misli, da ne bo še dolgo, dolgo imela miru pred njim.

Žal mi je, ker se nisem mogel odzvati vabilu Mr. Antona Keržiča in njegove žene, da bi ju obiskal v Cherry Valley. Imeti bi moral najmanj štirinajst dni časa, če bi hotel vse obiskati. Sešom bo pa že nanesla priložnost. Drugega ne morem kot izreči vsem iskreno hvalo.

Hvala tudi Matiji, ki me je s svojim Anburnom z bliskovito naglico prevažal iz kraja v kraj. O njem je rekel Vavpotič: — V našem mestu imamo vse, kar si more kdo predstavljati. Toda takšnega človeka kakor je Matija ne premore devetmilijonski New York.

Presenetljivo hitro smo dospeli tja, toda pot nazaj je bila dolga.

Le izredni soferski spretnosti Lojzeta Koviča in Franka Verbiča se moram zahvaliti, da smo se srečno prerinili skozi strašen promet.

Bilo je namreč na praznik zvečer, ko so se pomikale stotočere množice avtomobilov z dežele proti New Yorku.

VSE JE MORA LO NA VOLIŠČE

ko se je vršilo glasovanje, če prizna nemški narod Hitlerja za svojega voditelja ali ne. Na sliki vidite člana napadalnih oddelkov, ko neseta na nosilnici neko pohabljenko na volivni prostor.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

Y JUGOSLAVIJO		Y ITALIJO	
Za \$ 2.30	Din. 100	Za \$ 9.35	Lir 100
\$ 5.35	Din. 200	\$18.30	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$44.60	Lir 300
\$12.25	Din. 500	\$88.20	Lir 500
\$24.25	Din. 1000	\$176.40	Lir 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Na izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH	
Za izplačilo \$ 5.00	morete poslati \$ 5.75
\$10.00	" " \$10.85
\$15.00	" " \$16.00
\$20.00	" " \$21.00
\$25.00	" " \$26.00
\$30.00	" " \$31.00
\$35.00	" " \$36.00
\$40.00	" " \$41.00
\$45.00	" " \$46.00
\$50.00	" " \$51.00

Prejemnik doli v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Največ izplačila izvršujemo po Cable Letter za prihode \$1.00.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

KRATKA DNEVNA ZGODBA

P. GUAYDIER:

OKRAŠENO RAZPELO

Vsak večer za časa počitnic se je družina Monteil, vračajoč se s sprehoda s svojimi petimi otroci, za nekaj časa ustavila na razpotju Biavau. Ta kotiček je čudovit. Razgled je zelo obsežen. V bližini je bister potoček, ki se smehlja in prepeva po srebrnem pesku. Na majhni vzpetini stoji velik lesen križ, otočen v svoji starosti in presuljiv za žalostnim obličjem Kristusovim, ki ga je že pred davnim časom urezal kak umetnik z brda Auvergue. Medtem ko so se štirje fantiči igrali ob vodi, je njihova sestra Genevieve, poskočna in vesela, hitela zvijati kito poljskega cvetja. Srečna mati je ob somraku zbrala okrog sebe svoje otroke. Genevieve je položila na podnožje križa spleteno kito cvetja, pokleknila, sklenila roke in se poglabila v tiho molitev:

"Učenik, ti vse veš, ti vse zmoreš... Naj se zgodi tvoja volja!"

V tej njihovi ubranosti jih je nekoč videla mala deklica, ki se je peljala mimo v kočiji in jih z začudenjem opazovala. Kaj neki počno pred tem starim lesenim križem? Sama je že videla razpela različnih oblik in velikosti, pa se njene oči nikdar niso za dalj časa pomudile na njih. Mislila je, da stoji tam pač samo za okras. In ne spominja se, da bi kdaj vi-

dela koga pred njimi klečati. Ko je gospoda z otroci odšla, vpraša Eva svojega očeta:

"Zakaj pa so oni otroci malo prej stali tako pred tem križem?" Oče zignje z rameni in nič ne odgovori. Naslednjega dne je Eva igranje se večkrat prišla h križu. Ogledovala ga je vsakikrat z večjo radovednostjo in razmišljanjem, zakaj neki ji oče ni nič odgovoril. Kdo je ta mučenik in kaj so mu oni ljudje pripovedovali? Ko je nastal mrak, so oni otroci s svojo materjo zopet prišli. Eva se jim približa, da bi bolje videla, kaj bodo počeli in da bi slišala, če bo mogoče, kaj bodo govorili. Zdelo se ji je, da prav nič ne sliši in zato je postala še bolj radovedna kot prejšnji dan. Tedaj steče domov, da vpraša mater. Mati je bila že v postelji. Eva se tiho priplazi k njeni postelji in jo vpraša isto kot včeraj očeta. Dasiravno mati ni zmajala z rameni, ji je vendar dejala, da ne ve.

"Toda jaz hočem vedeti..."

"Si-li vprašala očeta?"

"On je zmajal z rameni. Oh! Kdo mi bo to povedal?"

"Zakaj se toliko mučiš, Eva? Pusti me zdaj, da se malo odpočijem. Utrujena sem, pusti me."

Nesrečna žena je slabo preživela to noč. Zjutraj je težko sopla, toliko je trpela, da je

moral oče klicati zdravnika. Ta je ugotovil, da so prizadeta pljuča in je razodel Evinemu očetu veliko nevarnost, ki preti.

Eva je slišala njun razgovor in je bila silno žalostna. Saj je tako ljubila svojega mamo... tako dobro, tako sladko, tako ljubljeno... In ko je videla, koliko trpi, je uprla svoje oči polne nežnosti — saj drugače ji ni vedela pomagati... Zdravnik je bil vedno bolj zaskrbljen, kajti bal se je za življenje bolnice. Ko je nekega večera odhajal, ga ustavi Eva blizu razpela.

"Doktor, dovolite, da vas nekaj vprašam..."

"Govori, dete..."

"Vidim, da je mama zelo slaba, hudo je bolna... toda ozdravela bo, kaj ne?"

"Upam..."

"Vi niste nverjeni?"

Nič ni dejal na to. — Tedaj pa mu Eva pokaže križ ob razpotju in mu pove, kaj je videla nekega večerov. "Vi, doktor, morda veste... da... da... Kako bi bila zadovoljna, če bi mi..."

Doktor se je zamislil, kajti tudi on sam tega ni nosil v sebi, ali pred tem bistrim in nedolžnim otroškim pogledom se je zbal laži. "Vem, otrok moj... toda razlaga bi bila predolga, meni pa se mudi..." Eva ga zadrdi.

"Samo nekaj besed, doktor."

Loveč se za besedami je doktor polagoma govoril:

"Za gospodo in otroke, ki si jih videla klečati, je ta razpe-

(Nadaljevanje na 4. strani.)

LOV NA DUŠO UMIRA-

JOČEGA

Kitajci so prepričani, da nastopi smrt, ko se duša za vedno loči od telesa. Bolezen se pa po njihovem mnenju poslabša, ali obrne na bolje, če si duša manj ali bolj prizadeva, da bi jo popihala iz telesa. Če nastane v bolnikovem življenju odločen trenutek ali bolje rečeno, če leži v zadnjih zibljajih, je to Kitajcem dokaz, da je duša samo za hip zapustila telo in kmalu zopet vrne. Če se bolnik onesvesti, je jasno, da duša nima več namena vrniti se v telo. Vendar pa ne kaže opustiti vsake nade, saj je na razpolago še sredstvo, ki z njim lahko prisilimo dušo, da se vrne nazaj v telo. Kitajci so v tem pogledu sploh zelo iznajdljivi.

Bolnikovi sorodniki si na vse načine prizadevajo, da bi pripravili dušo do tega, da bi se vrnila v bolnikovo telo. V ta namen na vse pretege jadrkujejo, plakajo in prosijo dušo, naj se vrne. Tekajo za njo in jo rote, naj se znova naseli v bolnikovem telesu. Ganljivo in prepričevalno ji opisujejo težko bolnikovo stanje, dopovedujejo ji, kako slabo se bolnik počuti, ko je ni v njegovem telesu, skušajo jo prepričati, da je od njenega sklepa odvisen blagor vse rodine, skratka pomagajo si na vse načine, da bi spravili dušo nazaj, odkoder je pobegnila. — "Vrni se, pridi nazaj! Kaj smo ti storili, da nas hočeš zapustiti? Zakaj bežiš od nas? Rotimo te, vrni se!"

Ker pa ni znano, kam jo je duša ubrala, begajo Kitajci sem in tja, vmes pa tarnajo in moledujejo, da bi jih duša slišala. Če pa vse prošnje in vse prigovarjanje nič ne zaleže, če ostane duša trdovratna, izpremenene bolnikovi sorodniki takisto in poskusijo dušo prestrašiti. Okrog hiše umirajočega bolnika kriče navse pretege, zažigajo žabice in sklepajo roke, da bi ji zastavili pot. Med loveci duše se najdejo vedno taki, ki so dovolj urni in spretni, da pridejo bežeči duši na sled. Čim se to zgodi, zakliče spreten lovec: "Tu je!" In pokliče drugega loveca na pomoč. In potem si hite na dotični kraj.

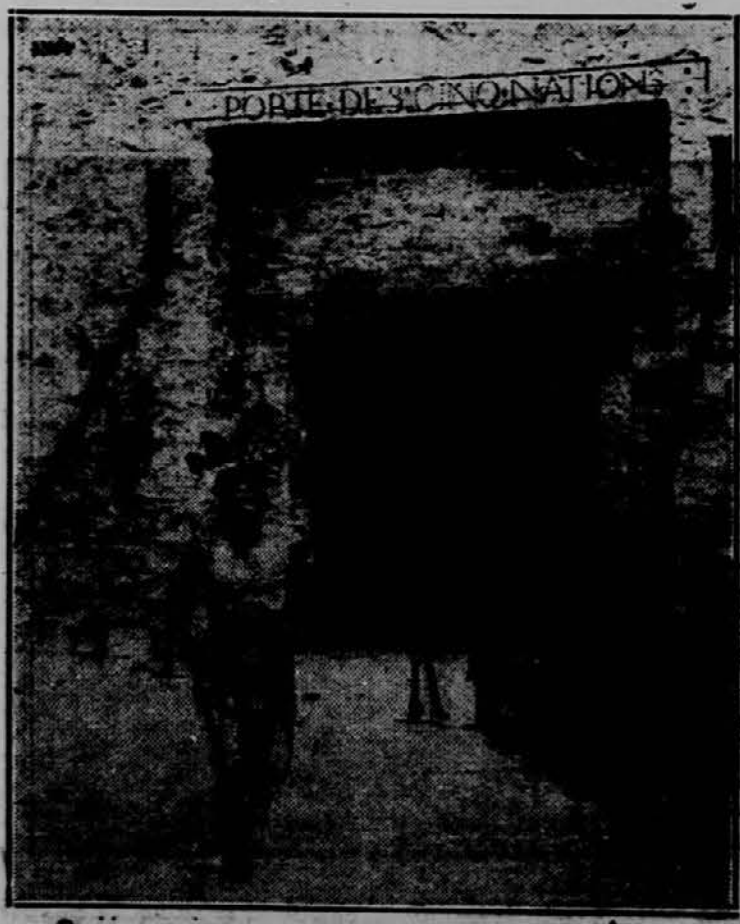
ZBIRKA SLOVENSKEH POVESTI

1. sv. Vojnomir ali poganstvo	33
2. sv. Hudo brezno	33
3. sv. Vsele povesti	33
4. sv. Povesti in slike	33
5. sv. Študent naj bo. — Nra vsakdanji kruh	33

SPISI ZA MLADINO

3. sv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti	50
4. sv. trdo vezano. Vsebuje 8 povesti	50
5. sv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti	50

VELIKA INDIJANSKA PROSLAVA

se bo vršila prihodnji mesec v Niagara, N. Y. Udeležila se je bodo štiri indijanska plemena. Vabilo so poslali tudi predsedniku Rooseveltu, in na sliki vidite tekača na poti v Washington.

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

201

Roger je stisnil pesti kot da hoče planiti nanj.

Toda v naslednjem hipu je obrnil pozornost obeh nase ropot na stopnicah.

Oba sta se ozrla na stopnice, kjer se je nekoč prepiral z vojaki in biriči, ki ga niso pustili naprej.

— Počakajte me, gospod vitez! — je kričal prišlec ves iz sebe, — hitim vam na pomoč.

In odresel se je dveh najtrdovratnejših nasprotnikov ter planil po stopnicah k vitezju; bil je Picard.

— O, jaz nesrečnež! — je vzkliknil ves iz sebe; o prepozno prihajam. Vendar pa ne morem nihče trditi, da sem zapustil svojega gospoda v stiski in nesreči.

In obrnjen k Marestu je vzkliknil:

— Odvedite me, odvedite me! Evo me, tu sem, uklenite me!... Če je kdo kriv, sem jaz, samo jaz.

In iztegnil je roke tako smešno, da se je celo Marest zasmel.

Potem je pa nadaljeval:

— Odvedite me pred gospoda grofa, naj me kaznuje, kakor sem zaslužil. Pripravljen sem slediti vam.

Silil je v policista tako, da ga je moral slednji pahnuti od sebe.

Saj mi ni naročeno aretirati vas, gospod Picard, — mu je dejal. — Če ste kaj zakrivali, odgovarjate zaenkrat samo pred svojo vestjo... Jaz ne morem v danih razmerah ničesar storiti za vas.

To pa ni motilo Picarda, da bi ne kričal še bolj:

— Aretirajte me!... Uklenite me!... Odvedite me! Ne bom se upiral.

Kar je med radovedneži v veži in na ulici završalo. Pred hišo se je ustavila kočija. Čim so se odprla njena vrata, je množica utihnila. Iz kočije se je prikazal dobrodušni obraz vsem dobro znanega doktorja Heberta.

In množica se je takoj spoštljivo umaknila priljubljenemu zdravniku. Tudi v hišo je prišel zdravnik brez ovir, kajti straža si ni upala zadržati ga.

Videč iz voze Maresta, mu je zdravnik namignil, naj pride doli. Nekaj časa je tiho govoril z njim, in njegove besede so policista gotovo pomirile, ker je takoj zapovedal redarjem in vojakom, naj odidejo, pa tudi sam je odšel za njimi.

Picard mu je sledil na zdravnikov mizljaj, kajti zdravnik je hotel ostati sam z vitezom. Nesrečni sluga je še vedno prosil, naj ga uklenejo in zapro namestu njegovega gospoda.

Marest je bil končno prisiljen potisniti ga med svoje biriče in kreniti z njim na policijo.

In množica, ki je čakala, da zagleda groznega zločince, se je morala zadovoljiti s pogledom na dobrično Picarda, ki se še ni bil pomiril, čeprav mu je bila želja že izpolnjena.

Ker je odpadla težko pričakovana senzacija, ni bilo na ulici zija, ko sta stopila vitez de Vaudrey in doktor Hebert čez dobre četrt ure skupaj iz krčme in sedla v kočijo, ki je takoj odrhala proti sredini mesta.

IV.

Doktor Hebert je bil prispel do krčme, kjer je čakal vitez, baš v trenutku, ko je hotel Marest s svojimi agenti aretirati vitezja in Picarda.

Na poti k vitezju se je zdravnik še bolj prepričal, da je neobhodno potrebno, da pride Roger h grofici bolniški postelji.

Zadnji obisk pri grofici mu ni dovoljeval dvomiti o tem, da je bolezen napredovala že tako daleč, da je treba seči po vseh sredstvih, ki bi mogla učinkovati blagodejno na telo ali duha bolne grofice.

Zdravnik ni več dvomil, da je grofico ločitev od njenega nečaka hudo zadela; — zdravnik je odkrito povedal grofu svoje mnenje o tem.

Odhajal je iz palače rodine de Linieres prepričan, da je ta trenutek najprikladnejši za zbližanje strica in nečaka; in odšel je k vitezju, da bi ga spravil s seboj h grofu. Na njegov pritisk se je Marest omečal

in udal, ker je vedel, da je zdravnik intimen grofov prijatelj.

Poleg tega mu je zdravnik povedal, da prihaja naravnost od policijskega ravnatelja, ki mu je naročil, naj pridejo njegovega nečaka. Nerad sicer, a vendar se je Marest uklonil prepričevalnemu zdravnikovemu glasu.

Ko so odšli policijski agenti in radovedneži iz krčme, je dejal zdravnik vitezju:

— Vašo besedo imam... Pojdiva takoj h grofu... Odlašati ne smeva.

— Za boga, kaj pravite? — je vzkliknil Roger ves v skrbeh. — Kaj je grofica tako nevarno bolna.

— Vedno sem trdil, da je njena bolezen resna. Danes vam pravim: Vitez, zdaj ni več mogoče oklevati; naj bo vaš odpor proti temu še tako hud, vendar morate takoj v palačo grofa de Linieres.

Molče in ves zbežan je Roger sledil zdravniku.

Čim sta sedla v kočijo, je zdravnik menil, da bo dobro poučiti vitezja, kako naj se vede, če bi se policijski ravnatelj spozabil do zmerjanja.

— Vse morate mirno poslušati, dragi moj, — je dejal vitezju.

In ker je obšla vitezja pri tej misli jeza, je dejal vitezju:

— Naj vas popade še tako divja jeza, vendar morate vse mirno prenesti v interesu nje, ki vam je bila mati... Sicer pa imam vašo izrecno obljubo... Kako bi pa sploh mogel dvomiti, da vaša naklonjenost grofici ne bo zatrla vsakega drugega čuvstva?

— Obljubil sem vam, da se bom vestno ravnal po vaših nasvetih, — je odgovoril Roger; — s tem, da sem vas takoj ubogal, sem dokazal, kako visoko cenim in spoštujem drago grofico, ki trpi za me in zaradi mene: Vse, česar vas prosim, dragi doktor, je samo to, da mi dovolite stopiti domov in sprazniti v red svojo obleko.

— Izvolite, — je odgovoril zdravnik.

I nagnil se je k okenu, da bi povedal kočijažu, kam naj zavije.

Zaradi te zakasnitve je lahko prišel Marest v palačo rodine de Linieres prej nego begunce, da je obvestil policijskega ravnatelja o vsem, kar se je zgodilo v krčmi v predmestju Saint Honore.

Ko je zvedel, da so viteza našli in da ga bo kmalu zopet videl v svoji palači, je bil grof ves iz sebe, med mešanimi občutki je prevladovala v njem jeza. V srečo so se mu odprle stare rane, ko je zvedel, da se trmasti nečak vrne. Grozna ljubosumnost, ki ga je mučila že od prvega dne zakonskega življenja in ki jo je podžigalo tajno Dianino gorje, se je zopet oglasila z vso silo in mu vsilili trden sklep priti do dna resnice, ki je o nji v hipu že mislil, da jo drži v rokah.

V svoji razburjenosti je namignil Marestu, naj odide, čeprav njegovo poročilo še ni bilo končano.

Marest je odšel globoko razočaran.

Grof je hodil dolgih korakov po svojem kabinetu, tu pa tam se je ustavil in prisluskoval najmanjšemu ropotu, ki se je začel iz predsobe.

Čim se je pa prepričal, da viteza še ni, se je začel znova jeziti nanj.

(Dalje prihodnjič.)

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

Knjigarna "Glas Naroda"
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street, New York

IZGNANCI

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

27. 9. 34

17. poglavje.

Medtem časom je šel gospodar z Bozom v svojo pisarno. Tukaj mu ponudi cigare in liker.

— Tako, gospod doktor, sedaj je malo bolj domače. Sedaj bova nekoliko govorila o vaši iznajdbi. Kar se tiče patentnega urada, je stvar gotova in vaš izum je sedaj naša trdki zagotovljen. Vse je v najlepšem teku in sedaj se morava sporazumeti o poglavitni točki — glede vaših zahtev. Kako ste si mislili o denarni odškodnini?

Bozo si priže cigaro in zamišljen gleda za oblakom dima.

— Prepustim vam, gospod ravnatelj, da sami odločite. Ravnatelj Herder vtakne roke v žepe vestje in od strani gleda Bozov obraz.

— Povem vam, da v takih zadevah nikdar ne stavim svoje ponudbe, temveč se vedno omejim na to, da poslušam zahteve.

Bozo se nekoliko zasmije.

— Vem, da ste izborni trgovec, gospod ravnatelj. Tudi sam bi rad tak postal in zato vas prosim, da mi poveste, kaj vam je moja iznajdba vredna.

Ravnatelj se glasno zasmije ter potreplje Bozota po rami.

— Glej, glej! Torej tudi vi hočete biti dober trgovec?

— Pri vas bi se rad naučil, gospod ravnatelj.

Tudi Herder gleda za dimom svoje cigare. Nato pa pravi počasi:

— Hm! No, torej, ker sem vam posebno naklonjen, gospod doktor, tedaj bom opustil svojo navado in vam bom stalvil ponudbo. Torej — plačam vam dvestotisoč za vašo iznajdbo, ki potem preide z vsemi pravicami v mojo last.

Bozov obraz ga ni izdal, da ga je navdajalo veliko veselje. Pokazal se je v resnici dobrega trgovca in si pravi, da je njegova iznajdba mnogo več vredna, ako jo tako visoko ceni tak industrijalec kot je ravnatelj Herder.

In čez nekaj časa pravi mirno:

— Za takega reveža, kot sem sedaj jaz, je to venka izkušnja, gospod ravnatelj. Toda vem, da vam bo moja iznajdba prinesla velik dobiček, ne vem pa, ako mi bo usoda še kdaj naklonila tako priložnost. In zato moram sedanjno priložnost izkoristiti. In zato mi je vaša ponudba preizkušnja.

Ravnatelj se nemirno premika na stolu.

— Gospod doktor, mislim, da sem vam ponudil dovolj visoko ceno.

Bozo skomigne z rameni.

— Pri današnji majhni vrednosti denarja je premalo, ako bi hotel biti s to ponudbo za vedno odpravljen.

— Hm! Tedaj pa stavite svojo zahtevo.

Bozo globoko dahne ter ravnatelja ostro pogleda s svojimi sivimi očmi.

— Sprejemam ponudeno vsoto kot prvo plačilo. Pozneje pa hočem biti deležen pri čistem dobičku, katerega bo dobila tvrdka od mojega izuma — recimo — deset odstotkov.

Ravnatelj Herder skoči na noge.

— Izključeno, moj dragi gospod doktor. Kaj pa mislite?

To more iti v nepoznane višine.

Bozo niti ne trene z očesom.

— Upam saj, gospod ravnatelj — prav nič nimam proti temu, ako dobite še tako velik dobiček — toda sam hočem biti pri tem udeležen.

Ravnatelj Herder gre nekolikokrat po sobi in tja. Nato pa naenkrat obstane pred Bozom.

— In če nam vaša iznajdba ne prinese nikakega dobička?

Bozo ostane miren.

— Če vi ne bi bili o tem tako prepričani, kot sem jaz, da bo iznajdba prinesla velik dobiček, tedaj mi ne bi bili obljubili takoj dvestotisoč.

Ravnatelj ga nekaj časa začudeno gleda, nato pa se glasno zasmije.

— Vi ste zelo pretkan trgovec. Pri vas bi se človek še mogel kaj naučiti.

Tudi Bozo se nasmeje.

— Vi ne, gospod ravnatelj. Tak trgovski ženij, kot ste vi, se od takega pričetnika, kot sem jaz, ne more ničesar naučiti. Toda pri vas sem se že marsikaj naučil, odkar imam čast z vami delati. Čudil sem se vam in sem si rekel: Če hočete v življenju priti naprej, odprti oči in se učiti od svojega šefa.

Nekaj časa hodi ravnatelj zopet po sobi. Nato zopet obstopi pred Bozom in ga molče pogleda. Njegov obraz ima globoke zarezke. Vsa prijaznost ga je minila in njegove oči gledajo trdno in odločno.

— Torej — sedaj tudi moja zadnja beseda: dvestotisoč takoj in pet odstotkov od čistega dobička. In prav nič več. Ako se vaša iznajdba izkaže za naše podjetje dobičkanosno, je ne smem še bolj obtežiti.

Bozo odloži cigaro.

— S tem sem zadovoljen, gospod ravnatelj. Ravnatelj se zgane.

— Kaj? Tako naglo ste se premislili?

Bozo se smeje.

— Takoj od spočetka sem hotel imeti samo pet odstotkov, kajti znam preračunati, kako visoko se sme stvar obtežiti. Toda, ko bi bil takoj zahteval samo pet odstotkov, bi mi vi kot trgovec obljubili samo polovico.

Herder ga nekaj časa začudeno gleda. Nato pa se glasno zasmije in pravi:

— Sto vragov! Pa sem vas smatral za novince! Vi me prekosite, moj dragi gospod doktor. Toda veseli me, kako ste stvar zoblali. Korenjak ste. Toda nekoliko ste me vendar napadeno presodili. Sedaj vam morem povedati: pet odstotkov sem vam hotel takoj spočetka ponuditi. Ne pustim pa se premagati in z vsemi svojimi lepimi besedami ne bi spravili iz mene niti beliča ve. Videti sem samo hotel, kakšnega trgovca se boste izkazali. No, ni slabo. Sploh pa — tudi vi morate zaslužiti. Živeti in pustiti živeti je vedno moje geslo. Trgovec, ki hoče sam vse zaslužiti, je slab računar; kajti, če hoče v abojem podjetju imeti dobre ljudi, jih mora držati in za to skrbeti, da skupno z nami z zanimanjem delajo. In prepričan sem, da nam bo vaša iznajdba prinesla velik dobiček. Cela stvar ima roke in noge. Sploh ste vi zelo zmožen in vsa čast vam! Veste, vaš prijatelj Kolniko je tudi zelo dober in nadarjen, toda od njega bi bil to iznajdbo dobil cenejšo.

(Dalje prihodnjik.)

GLADOVNA STAVKA

ŠOFERJA

Lastnik hotela v Beausoleilu v Franciji se je moral obrniti na policijo, ker mu dela 55-letni Švicar Emil Amman hude preglavice. Mož se je nastanil v njegovem hotelu, vnaprej je plačal najemnino za 14 dni, potem je pa legel na posteljo in izjavil, da ne bo ničesar zaužil. Pripeljal se je iz Amerike in v francoskem hotelu je sklenil začeti gladovno stavko. Hotelir ga seveda ni mogel postaviti pod kap, saj je plačal najemnino vnaprej, pač ga je pa hotel pregovoriti, naj si izbije to misel iz glave. Bal se je namreč posledice gostove gladovne stavke. V sobo mu je pošiljal lepo sobarico z raznimi delikatesami, toda Amman je vsako jed odločno odklanjal. Samo jezik se mu je tu pa tam razvezal, ko je videl pred seboj lepo dekle.

Hotelirju je povedal, da je bil šofer petrolejskega magnata Rockefellerja in da ga je gospodar odpustil pod pretvevjo, da porabi avtomobil preveč bencina, če šofira on. To mu pa še ni bilo dovolj, obrnil se je na oblast prošnjo naj Ammana izžene kot nadležnega tujca. In tako se je tudi zgodilo. Amman je dobil vozni listek do Evrope. Za gladovno stavko, se je odločil v nadi, da bo Rockefeller zvedel za to in ga sprjel nazaj v službo. Policija je vzela to na znanje in izjavila, da se je zadeva nič ne tiče, dokler je Amman živ. Zdaj se pogaja prestrašeni hotelir z upravo bolnice, da bi ga rešila odgovornosti za usodo kandidata atega čudnega samomora.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

s velikimi stroški. Mo

go jih je, ki so radi ala

bih razmer tako priza

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na

ročno točno.

Uprava "G N

7 dni do JUGOSLAVIJE

NA GORNJIH BRZO PARNIKIH
Ekspresni vlak ob Bremen in Europa v Bremerhaven
zajemaj udobno potovanje do LJUBLJANE

Ali potujete s priljubljenimi ekspresnimi parniki:

COLUMBUS
DEUTSCHLAND - HAMBURG
NEW YORK - ALBERT BALLIN

Tudi redna odplutja z debro znanimi kabinjskimi parniki

Izberne železniške zveze od Cherbourga, Bremena ali Hamburga

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE - NORTH GERMAN LLOYD

57 BROADWAY, NEW YORK

OKRAŠENO RAZPELO

Nadaljevanje s 3. strani.

ti človek nekaj nenavadnega, več kot človek — Bog... Nad vse dober, vsemogočen. Zato morda tudi njemu izkazujejo ljubezen, ga molijo in prosijo, naj jih varuje, naj jim naklana svojo milost in kaj vem, kaj se vse. Nekateri ga celo... prestane, a na Evino prigovarjanje zopet nadaljuje: "Nekateri ga celo prosijo za kakšen čudež. Da... za povsem nemogoče stvari, a ta razpeti naj bi jih izpolnil onim, ki vanj verujejo."

"Hvala vam, doktor."

Stanje bolnice se je naslednjega dne poslabšalo. Ko je doktor prišel, je moral priznati, da je skoraj izgubil vse upanje... in odšel je, ne da bi se bil obrnil. Eva pa je nato šla, da izvrši namero, ki jo je ves dan nosila v sebi. Kot je videla malo Genevieve, tudi ona natrga kito poljskega evetja, ga položi na križ, poklekne in s sklenjenimi rokami in z očmi uprtimi v Krista tiho šepoče:

"Razpeti! Komaj te poznam. Nič ne vem o tebi, samo ono, kar mi je večeraj pravil doktor... Tako malo... Pa vendar zadošči, da te morem nekaj prositi... Če me moreš slišati, me poslušaj. Mama mi umira... O. Razpeti, o katerem mi je doktor pravil, da si zelo dober in da moreš delati čudeže, ozdravi mi mamo... Ozdravi jo, in vsakokrat, kadar bom šla mimo kakega križa, se bom spomnila nate in Ti izrekla pozdrav in zahvalo. Še več bom storila, če ozdraviš mamo; vse svoje življenje, v kolikor mi bo čas dopuščal, bom vsak dan krasila Tvoj križ..." Iz oči ji je kanila solza. Njen dobri an-

gel pa je nesel njeno prošnjo svojemu Gospodu.

Ko se je Eva vrnila, je našla svojo mater v globokem, mirnem spanju. Naslednjega dne je pričela okrevati...

Če srečate kdaj samotno, križ, pristrčno okrašen od nepoznane roke, spomnite se na malo brezbožnico Evo...

OBEŠA SE

Vsako leto v avgustu imajo v italijanski vasi Sardevoli pasijonske igre in mesar Romonik Otello že 20 let igra vlogo Jude Iskarijota. In baš ta vloga je daleč naokrog znana, kajti Otello jo igra zelo realistično. Iz sv. pismo vemo, da se je Judež obesil. In Otello tudi visi pet ali pa še več minut, češ, da je to malenkost in da bi lahko visel celo deset minut. Seveda se pa morda igralce tudi za tako vlogo temeljito pripravi, da bi obvisel v zanki in bi moral njegovo vlogo prevzeti kdo drugi.

Pred letošnjimi pasijonskimi igrami v Sardevoli je bil Otello na oddihu v neki alpski vasi, kjer se je pridno pripravljaj na svoj nastop. 17. julija sta prihitela v vasico dva turista in vsa prestrašena povedala, da sta našla v bližnjem gozdu obešena. Vasčani so hiteli tja in res so našli obešena, ki je pa z obema nogama brcol, ko so ga hoteli sneti z drevesa. Bil je Otello, ki se je pripravljaj na svojo vlogo. Nihče mu pa ni verjel, smatrali so ga za norec in brzojavno so obvestili njegove sorodnike. Šele ko je prišel odgovor, so mu verjeli in ga niso več nadlegovali pri skušnjah za bližajoči se nastop.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

215 WEST 15th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

RETANJE PARNIKOV ZA MESECE SEPTEMBER, 1934

11. septembra: Bremen v Bremen

12. septembra: Aquitania v Cherbourg

13. septembra: Aquitania v Cherbourg

14. septembra: Aquitania v Cherbourg

15. septembra: Aquitania v Cherbourg

16. septembra: Aquitania v Cherbourg

17. septembra: Aquitania v Cherbourg

18. septembra: Aquitania v Cherbourg

19. septembra: Aquitania v Cherbourg

20. septembra: Aquitania v Cherbourg

21. septembra: Aquitania v Cherbourg

22. septembra: Aquitania v Cherbourg

23. septembra: Aquitania v Cherbourg

24. septembra: Aquitania v Cherbourg

25. septembra: Aquitania v Cherbourg

26. septembra: Aquitania v Cherbourg

27. septembra: Aquitania v Cherbourg

28. septembra: Aquitania v Cherbourg

29. septembra: Aquitania v Cherbourg

30. septembra: Aquitania v Cherbourg

31. septembra: Aquitania v Cherbourg

28. septembra: Bremen v Bremen

29. septembra: Conte di Savoia v Genoa

30. septembra: Conte di Savoia v Genoa

1. oktobra: Aquitania v Cherbourg

2. oktobra: Aquitania v Cherbourg

3. oktobra: Aquitania v Cherbourg

4. oktobra: Aquitania v Cherbourg

5. oktobra: Aquitania v Cherbourg

6. oktobra: Aquitania v Cherbourg

7. oktobra: Aquitania v Cherbourg

8. oktobra: Aquitania v Cherbourg

9. oktobra: Aquitania v Cherbourg

10. oktobra: Aquitania v Cherbourg

11. oktobra: Aquitania v Cherbourg

12. oktobra: Aquitania v Cherbourg

13. oktobra: Aquitania v Cherbourg

14. oktobra: Aquitania v Cherbourg

15. oktobra: Aquitania v Cherbourg

16. oktobra: Aquitania v Cherbourg

17. oktobra: Aquitania v Cherbourg

18. oktobra: Aquitania v Cherbourg

19. oktobra: Aquitania v Cherbourg

20. oktobra: Aquitania v Cherbourg

21. oktobra: Aquitania v Cherbourg

22. oktobra: Aquitania v Cherbourg

23. oktobra: Aquitania v Cherbourg

24. oktobra: Aquitania v Cherbourg

25. oktobra: Aquitania v Cherbourg

26. oktobra: Aquitania v Cherbourg

27. oktobra: Aquitania v Cherbourg

28. oktobra: Aquitania v Cherbourg

29. oktobra: Aquitania v Cherbourg

30. oktobra: Aquitania v Cherbourg

31. oktobra: Aquitania v Cherbourg

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN

TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASNO PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POSTNINO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA

"GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE

GA DOBE ZA —

\$1.75

"GLAS NARODA"

Angleški ognjegaseci so opremljeni s pripravo, ki je popolno-ma slična dežniku. Ž njo se jim je mogoče podati v neposredno bližino ognja. Priprava je seveda iz asbesta, da se ne more vneti.